

KATEDRA IRODALOMVERSENY

ROVATVEZETŐ: TÓTH MÓNIKA, 93011 TOPOLNÍKY, CHLADNÁ 84, katedra.irodalom@gmail.com

II. KATEGÓRIA – A 2. FORDULÓ MEGOLDÁSAI

I. FELADAT: KERESZTREJTVÉNY

					1.	E	G	Y	E	N	L	É	T									
					2.	M	Á	S	H	O	L											
				3.	T	Ú	L	R	A	L	Á	T	Á	S								
						4.	É	R	I	N	T	É	S									
5.	K	E	R	E	S	K	E	D	E	L	E	M										
						6.	E	L	E	F	Á	N	T									
7.	G	Y	Ó	G	Y	K	E	Z	E	L	É	S										
						8.	E	L	S	Ő												
						9.	T	A	L	Á	R											
						10.	S	Z	I	V	Á	R	V	Á	N	Y						
11.	Ö	R	Ö	K	Í	T	Ő															
						12.	F	Á	J	D	A	L	O	M								
						13.	C	A	L	E	B											

Megfejtés: **EMLÉKEK ŐRZŐJE**

Kihez/Kikhez kapcsolható az alábbi fogalom?

- A Tizenkettesek Ceremóniáján Jonast kinevezték az emlékek őrzőjének.
- 10 évvel ezelőtt is választottak egy B-neműt, de nem felelt meg, a fájdalmas emlékek kiszabadultak. Az ő nevét ki sem ejthetik, nem is kaphatja senki többé ezt a nevet.

Hogy van jelen a regényben a keresztrejtvény megfejtése?

A közösségben csak egyetlen őrző van. Ő az egyetlen, aki a közösség múltját több nemzedékre visszatekintve őrzi. Az ő feladata, hogy kiképezze az utódját. Az emlékek őrzője a közösség legmegbecsültebb tagja, a legnagyobb megtiszteltetés, ami polgárt érhet, a legfontosabb munka a közösségben. Hosszú ideje ugyanaz az ember tölti be ezt a tisztséget.

Az őrző kiválasztásakor a bizottság minden tagjának egyhangú döntést kell hoznia. Jonast éveken át megfigyelték, mindenki úgy gondolja, hogy rendelkezik minden tulajdonsággal, amelyek egy őrzőt jellemeznek: értelmesség, jellemesség, bátorság, bölcsesség, túlrálátás.

A kiképzés alatt a leendő őrző egyedül, félrevonultan él, amíg a jelenlegi őrző felkészíti rá, hogy átvegye tőle a tisztséget.

A kiképzés fájdalommal jár, amit nem lenne képes bárki elviselni. Fontos, hogy az őrző elég bátor legyen hozzá. Az őrzőnek magába kell zárnia a sok fájdalmat, a tudást, nehogy kiszabaduljanak s elenyésszenek, mint a B-nemű őrzőjelölt esetében.

Az emlékek őrzőjének a feladata nemcsak az emlékek birtoklása, és egy kiválasztottnak az átadása. Az emlékeket hívja segítségül, ha a Döntéshozók tanácsot kérnek tőle, amikor olyan problémával szembesülnek, amivel kapcsolatban nincs tapasztalatuk.

II. FELADAT: SZÁMOK FOGSÁGÁBAN

A) Ki is ő?

SZÁM	KIHEZ/ KIKHEZ?	Milyen hivatást kapott a száma tulajdonosa és miért? Jellemezd a szám tulajdonosát!
3.	ISAAC	HATOSOK OKTATÓJA – illett hozzá, s láthatóan elégedett volt vele
18.	FIONA	ÖREGEK GONDOZÓJA – természeténél fogva higgadt lány, gondos, figyelmes – illett rá a feladat – az önkéntes szolgálatának nagy részét az öregek ápolására szentelte – szelíd mosolyú, csendes, udvarias
1.	MADÉLINE	HALTENYÉSZTÉSI/ HALGAZDASÁGI SZAKEMBER – gyermekeiben sokórányi önkéntes munkával segítette a halgazdaság működését – érdeklődést mutat a közösség élelmezése szempontjából fontos terület, a halgazdaság iránt
2.	INGER	SZÜLŐANYA – kedves, kissé lusta, de korántsem gyöngye – élvezni fogja a három évig tartó kényeztetést, mely rövid kiképzését követi majd – könnyen, problémamentesen fog szülni, a fizikai munkát is bírni fogja, ez erősíti majd az önfegyelmét (a szülőanyák fontos feladatot láttak el, noha munkájukért nem tisztelték őket)
19.	JONAS	EMLÉKEK ŐRZŐJE – Az őrző kiválasztásakor a bizottság minden tagjának egyhangú döntést kell hoznia. Jonast éveken át megfigyelték, mindenki úgy gondolja, hogy rendelkezik minden tulajdonsággal, amelyek egy őrzőt jellemeznek: 1. ÉRTELMESSÉG – a legjobb tanulók egyike 2. JELLEMESSÉG – elkövetett kisebb kihágásai után becsületesen jelentkezett fenyítésre. 3. BÁTORSÁG – az őrzők kiképzése embert próbáló, leírhatatlan fájdalommal járó; a szenvedésre nem tudják felkészíteni, de abban biztosak, hogy Jonas bátor. 4. BÖLCSESÉG – a bölcsesség csírája megvan Jonasban, bölcsés csak a kiképzés során válik. 5. TÚLRALÁTÁS – ezzel a tulajdonsággal csak az őrző rendelkezik, ill. Jonasban is megvan ez a képesség. <u>Bizonyíték</u> : a nézőtéren ülők arca megváltozott.
4.	ASHER	HELYETTES SZABADFOGLALKOZÁS-VEZETŐ – vidám természetű, bár zavarba jön, szégyelli, ha felelgetik a hibáit, mégis vidáman fogadja: élvezi, ha a figyelem középpontjába kerül – már kisgyermekként is hadart, összekeverte a szavakat (–ütit kért süti helyett –, a nyelvbotlásokat pálcával „jutalmazták”, így Asher egy időre megnémult – mivel a beszéde hagyott némi kívánnivalót maga után – nem lehetett a hármasok vezetője). Ha rontott, elnézést kért, illedelmes, tiszteltudó, sosem hazudik. – vidám természetéből adódóan tökéletes feladatot kapott
20.	PIERRE	– komolykodó, unalmas fiú, aki mindenkit kibeszélt, folyton aggódott, lényegtelen apróságokon (valaki kigombolta az ingét hűvös időben, vagy kipróbálta barátja biciklijét az érzés kedvéért) akadt fenn, Jonas nem kedvelte

B) Mennyi az annyi?

1.	<ul style="list-style-type: none"> - egyetlen őrző létezik - Jonas mappájában egyetlen papírlap található - Jonas kiképzésének helyszínén az előtérben egyetlen íróasztal képezte a berendezést - az első felismert szín Jonas számára a piros - az alma volt az első, amelyen Jonas változást vett észre – a túralátás képessége itt mutatkozott meg először - egyedül a szánkó színe nem változott meg, az egy olyan korból való emlékből szerepelt, amikor még léteztek a színek - az első átadott emlék-élmény Jonas számára csak egyetlen lesiklás, egyetlen szánkón, egyetlen hóban, egyetlen dombról az őrző sok ilyen emléke közül - egyetlen zárható ajtó volt a közösségi telepen, az pedig az őrzőjé - egyetlen hangszórót lehetett kikapcsolni, az őrzőjé - az 1. tulajdonság, amivel az őrzőnek rendelkeznie kellett, az az értelmesség - a fenyítésnél a kisebb hibákért egy gyors suhintás érkezett a fenyítőpálcával a kézre
2.	<ul style="list-style-type: none"> - az örökítőnél levő könyveket csak ketten forgathatják: az örökítő és az emlékek őre - a 2. tulajdonság, amivel az őrzőnek rendelkeznie kellett az a jellemesség - Jonas a mappájába helyezett lapot kétszer olvasta át - a második változás, túralátás Jonas szemében az emberek arcán jelenik meg
3.	<ul style="list-style-type: none"> - Jonas 3 elefántot ismert már: Lily nagy erővel feltört, egyet, amit az emlékből megöltek a vadászok, egy pedig siratta elpusztult társát - Jonas a túralátás képességét a piros színnel kapcsolatban – mielőtt az örökítőtől magyarázatot kapott volna rá – 3 dolognál érzékelte: az alma, az emberek arca a ceremónián, Fiona haja - Jonas az első kiképzésén 3 emléket kapott az örökítőtől - ismételt kihágásért a gyerekek három erősebb ütést kaptak a lábszárakra - a közösségi telep minden lakóegységében 3 könyvet lehetett fellelni: <i>szótárat, közösségi információs kötetet, Szabályok Könyvét</i> - az örökítő általános napi tevékenységei: evés, séta, olvasás - 3 évig tart a szülőanyák kényeztetése - Asher nem lehetett a hármasok oktatója a nyelvi bakijai miatt – a hármas oktatóját utólag dorgálásban részesítették a szótévesztései miatt - Ashert hármas korában többször megsuhintották - a hármasoknak a helyes nyelvhasználatot kellett megtanulniuk - a gyermekeknél hármas korukra eltűntek a különbségek - a közösség életét három dolog jellemezte: <i>kiszámítható, fájdalommentes, rendezett</i> - A 3. tulajdonság, amivel az őrzőnek rendelkeznie kellett, a bátorság - Amikor a közösség Jonas nevét skandalálta – jelezve, hogy befogadják őt új szerepében –, három érzés áradt szét Jonasban: <i>hála, büszkeség és a szorongató félelem</i>
4.	<ul style="list-style-type: none"> - az iskolában 4 tantárgyuk volt a tizenketteseknek: nyelv és kommunikáció, kereskedelem és ipar, tudomány és technika, társadalom és közigazgatás - a 4. átadott emlék a szivárvány - a 4. tulajdonság, amivel az őrzőnek rendelkeznie kell, az a bölcsesség – Jonasban egyelőre csak a csírája van meg, a kiképzése alatt sajátítja majd el - már 4 szín tűnt neki fel villanásnyi időre a mindennapjaiban, a környezetében: piros, zöld, a narancssárga, a kék (a többi színt is ismeri, de csak 4-re találtunk konkrét példát az elolvasott fejezetekben) - Jonas a túralátás képességét a piros színnel kapcsolatban 4 dolognál érzékelte: az alma, az emberek arca a ceremónián, Fiona haja és az örökítő íróasztala mögötti legfelső sorban lévő könyveken - egyszer négyes korában azt mondta csoporttársainak a déli étkezés előtt, hogy „mindjárt éhen halok”
19.	<ul style="list-style-type: none"> - Harriett – félénk B-nemű, a tizenegyesek avatása után Jonasszal egyszerre viselték a tizenegy-tizenkilences számot addig, amíg Jonast tizenkettessé nem avatták. Ők a születésük évében 19.-ként jöttek a világra

C) Tökéletes társadalom, teljes harmóniában

1. Az éghajlat-szabályozással eltüntették a havat, amely megnehezítette a táplálék-előállítást, behatárolta a mezőgazdasági termelésre alkalmas időszakot, a kiszámíthatatlan időjárás néha szinte lehetetlenné tette a szállítást. A hó nem volt szükség, tehát kiiktatták, amikor áttértek az egyenlőre.
2. A hó sorsa várt a dombokra is, hiszen megnehezítették a javak szállítását, lelassították a teherautókat, buszokat. Kiegyenlítették a vidéket, hogy ne legyen a szállítás útjában semmilyen akadály.
3. Régen az embereknek csoportonként különbözött a bőrszínük. Jonas ősei azonban az egyenlőt választották, lemondtak a színekről, eltüntették a napfényt, megszüntették a különbségeket. (Fiona haja a genetikusok számára, akik az egyenlőt tökéletességére törekkenek, felér egy lidérces álommal.)
4. A Döntéshozók Bizottsága megfigyeléssel választja ki a házastársakat, azt, hogy ki milyen foglalkozásban tud kiteljesedni – ezzel akarják megelőzni a bajt, a társadalmuk így fájdalommentes, kiszámítható, rendezett. A szabad döntés veszélyes lenne a kialakított társadalmuk egészére.

III. FELADAT: KAKUKKTOJÁS

a) TISZTELET, HATALOM, BECSÜLET

Kakukktojás: HATALOM

Indoklás: Az emlékek örét tiszteli és becsüli a közösség minden tagja, ez azonban nem jelent feltétlenül hatalmat. Ritkán kéri a tanácsát – az emlékeket hívja segítségül ilyenkor –, több változtatást is ajánlana, szeretné, ha használnák a bölcsességét, annyi változást ajánlana nekik, de ők ódzkodnak a változásoktól, mert a közösség élete olyan, amilyennek akarták: kiszámítható, fájdalommentes, rendezett.

b) HARRIET, JONAS, B-NEMŰ

1. Kakukktojás: JONAS

1. Indoklás: Harriet nemét tekintve B-nemű, Jonas A-nemű

2. Kakukktojás: HARRIET

2. Indoklás:

- Jonast és egy másik B-neműt őrzőnek jelöltek, Harrietet csak tizenegyesnek avatták fel
- Jonast és egy B-neműt összeköti még a világos szemük

c) ASHER, PÁLCA, FIONA

1. Kakukktojás: FIONA

1. Indoklás: Asher összekeverte az ÜTI és a SÜTI szavakat, a nyelvbotlás gyakori volt nála, így bizony sokszor használták rajta a fegyelmezőpálcát. Amikor sütit szeretett volna, ütít kért, pálcát kapott, így egy időre felhagyott a beszéddel. – Tehát Asher kapott a pálcával, Fionára ilyen utalás nincs a fejezetekben.

2. Kakukktojás: ASHER

2. Indoklás: Fiona az Öregek Házában gondozóként használhatja a fegyelmezés eszközét, a pálcát, amit a gyermekfelügyelők is használnak a kisgyermek megfenyítésére. Tehát Asher nem adott, hanem kapott a pálcával.

d) JONAS, KÖNYV, ÖRÖKÍTŐ

1. Kakukktojás: KÖNYV

1. Indoklás:

- a közösségi telepen a polgároknak tilos a 3 birtokolható könyvön kívül bármilyen mást olvasni. Csak Jonas és az Örökítő olvashatnak más könyveket is.
- Az ÖRÖKÍTŐ kiképezi Jonast, és rábízta a könyveit.

2. Kakukktojás: JONAS

2. Indoklás: Jonas családjá, ahogy a közösségi telepen minden család, csak 3 könyvet birtokolhatott: **szótárt, közösségi információs kötetet, Szabályok Könyvét**. Az örökítő könyvtárában több ezer könyv van.

3. Kakukktojás: ÖRÖKÍTŐ

3. Indoklás: Jonas a piros színt a könyvespolc legfelső sorában lévő könyveken is érzékelt = túlrálás

e) VILÁGOS SZEMPÁR, ÖRZŐ, GABRIEL

1. Kakukktojás: VILÁGOS SZEMPÁR

1. Indoklás: Az őrző és Gabriel is világos szempárral rendelkezik

2. Kakukktojás: ÖRZŐ

2. Indoklás: Jonas először Gabrielnél tapasztalja a szemazonosságot, a világos szemet, az őrzőével csak később szembesül.

f) ASHER, FIONA, JONAS

1. Kakukktójás: JONAS

1. Indoklás: Jonas a kiválasztott, őt nem osztották be foglalkozás tekintetében, mint Ashert és Fionát

2. Kakukktójás: ASHER

2. Indoklás:

– Jonas és Fiona kiképzése az Öregek Otthonához köthető, Asheré máshol megy végbe

– Jonas a túralátás képességével egy villanásnyi időre látta Fiona hajának vörös színét, míg Asher nem volt jelen ennél a túralátásnál

g) ALMA, SZÁNKÓ, FIONA

1. Kakukktójás: FIONA

1. Indoklás: Az alma és a szánkó színe piros, Fiona haja vörös

2. Kakukktójás: SZÁNKÓ

2. Indoklás:

– a szánkó emlékkép, az alma és Fiona valóságos

– a szánkó mint emlék megjelenik az álmaiban

– a szánkó színe állandó, mert abból a korból van, amikor még voltak színek, az alma és Fiona hajának színe egyelőre csak villanásnyira jelenik meg Jonas számára

3. Kakukktójás: ALMA

3. Indoklás:

– az alma volt az, amelyen először érzékelte a piros színt, a másik kettő későbbi tapasztalás

– Jonas Fionával és a szánkóval is álmódott, az almával nem

h) LILY, ELEFÁNT, JONAS

1. Kakukktójás: JONAS

1. Indoklás: Lily puhatárgya egy kitalált lény, egy elefánt, Jonas puhatárgya medve volt

2. Kakukktójás: LILY

2. Indoklás: Jonas látott az emlékekben igazi elefántot, azonban hiába próbálja Lilyt meggyőzni arról, hogy az elefántok régen valóban léteztek, ő ezt nem hiszi el.

3. Kakukktójás: ELEFÁNT

3. Indoklás: Az elefánt emlékkép, Lily és Jonas valóságos élőlények